

Two which are four; for the inside

שתיים שהן ארבע בפנים –

OVERVIEW

The משנה states that the יציאות השבת are שתיים כו' בחוץ and שתיים כו' בפנים. It is not clear what is meant by בחוץ and בפנים. Our תוספות supports רש"י's interpretation here and rejects his interpretation elsewhere.

כן נראה כמו שמפרש רש"י כאן דמבפנים היינו לבעל הבית העומד בפנים –

It indeed appears as רש"י explains here, that the term מבפנים refers to the בעה"ב who is standing inside -

ובחוץ היינו לעני העומד בחוץ –

And בחוץ refers to the עני who is standing outside; the understanding of the continuation of the משנה is -

שתיים הוצאות והכנסות דחייב שהן ד' הוצאות והכנסות דפטור –

There are two מלאכות of חייב which are הוצאה והכנסה for both the בעה"ב (בפנים) and the עני (בחוץ), which in turn expand into a total of four for each of them, which include the additional two¹ of הוצאות והכנסות דפטור.

מסכת שבועות in פרש"י cites תוספות:

ובשבועות² פירש רש"י בפנים היינו הכנסות פנים שנים דחייב דעני ודעשיר ושנים דפטור –

However in שבועות, there רש"י explained that the term בפנים refers to bringing inside into the רה"י, of which there are two הכנסות of חייב, one each for the עני and the עשיר and two more הכנסות of פטור -

ובחוץ היינו הוצאות חוץ –

And בחוץ refers to הוצאות to the outside into the רה"ר.

שבועות in פרש"י disagrees with the תוספות:

ואין נראה מדפירש מילי דעני לחוד ומילי דעשיר לחוד³ משמע כפי שפירש כאן –

And this interpretation does not appeal to תוספות; since the משנה explains the rules regarding the עני separate and the rules regarding the עשיר separate, this indicates that the explanation of the משנה is as רש"י explained it here -

ולפירושו דהתם לא היה לו לערב הוצאות והכנסות יחד –

For according to רש"י's interpretation there in שבועות, the משנה should not have

¹ See the גמרא on א,ג and תוס' (ד"ה פטורי) there for an explanation which פטורי are included in the ארבע בעה"ב.

² ה,א ד"ה ד' בפנים.

³ is (certainly) referring (at least) to the חייבים. The משנה first mentions the עני together and then the עשיר together.

mixed together the cases of – הוצאות והכנסות⁴

מסכת שבועות in פירש"י attempts to justify תוספות

ומיהו שמא לפי שהיה צריך להאריך אם היה בא לפרש הוצאות לבד [והכנסות לבד]⁵ –

However, it is possible the reason the משנה does not mention the הוצאות והכנסות separately is because then it would have been necessary to elaborate at length.

שבועות in פירש"י nonetheless still rejects תוספות

מכל מקום אין נראה לרבינו אלחנן –

Nevertheless פירש"י is not satisfied with that ר' אלחנן

מדקאמר בגמרא⁶ דיקא נמי דקתני יציאות וקמפרש הכנסות לאלתר ולא דייק מדקתני בפנים:

Since the גמרא states, 'this can also be inferred from the משנה, for the משנה states יציאות and it immediately explains הכנסות'; but the גמרא did not infer this since the משנה states בפנים first;⁷ indicating that בפנים does not refer to הכנסות but rather to the בעה"ב העומד בפנים.

SUMMARY

עני העומד בחוץ refers to the בחוץ, and בעה"ב העומד בפנים refers to the בפנים. They do not refer however to הכנסה והוצאה.

THINKING IT OVER

תנא asks that according to פירש"י the גמ' could have inferred that תנא (הכנסה) which means הכנסה since he mentions בפנים יציאה קרי ליה⁸. Perhaps that indeed is what the גמרא means when it states לאלתר הוצאות והכנסות?⁹

⁴ According to פירש"י שבועות that הכנסות בפנים means הוצאות בחוץ; the משנה should have first taught us regarding all the (דחיב) הכנסות and afterwards all the הוצאות דחיב, and not intertwine the הכנסות והוצאות together.

⁵ The משנה would have to begin with הכנסה דעני by stating בעה"ב ידו של פנים ונתן לתוך ידו של פנים and then continue with הכנסה דבעה"ב by stating עני ידו של פנים. The same would be true by הוצאות; we would need four completely different scenarios. However now when the הכנסות והוצאות are combined the משנה states all four cases in two concise phrases.

⁶ The גמרא there wants to infer from our משנה that the term יציאות includes הכנסות. The proof is from the fact that the משנה begins with יציאות השבת and the very first case the משנה teaches us is a case of הכנסה; which is פשט העני.

⁷ According to פירש"י (שבועות) that הכנסות בפנים refers to הכנסות the גמרא should have proven that תנא הכנסה נמי הוצאה קרי ליה from the fact that the משנה begins with יציאות השבת and immediately continues שהם ארבע בפנים which according to פירש"י (there) means הכנסות. The fact that the גמרא did not choose this proof indicates that בפנים does not refer to הכנסה but rather to the העומד בפנים. See 'Thinking it over'.

⁸ See footnote # 7.

⁹ See לישון הזהב (בד"ה בא"ד ולא דייק).